

غول‌های GenAI برای ۲۰۲۵ چه در چنته دارند؟

سالن‌های ۵ و ۶ نمایشگاه پژوهش ۱۴۰۳ پراز نوآوری‌های جدید دانشگاه‌ها بود

لذت قدم زدن

در دانشگاه خودباوری

فتاوران دانشگاه آزاد با ۱۶۰ محصول به نمایشگاه پژوهش آمدند «فرهیختگان» ۱۰ دستاورد جدید را معرفی می‌کند

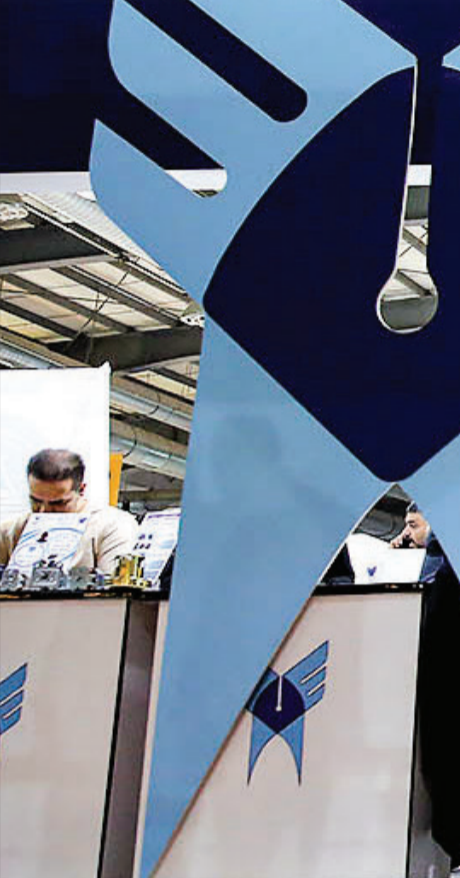
نگین آبی نمایشگاه

فرهیختگان

دانشگاه

دوشنبه ۱۴۰۳

www.fdu.ac.ir

دبیر بیست و پنجمین نمایشگاه دستاوردهای پژوهش و فناوری و فن بازار در گفت‌وگو با «فرهیختگان»:

بین‌المللی شدن مستلزم تأمین زیرساخت‌هاست

دبیر بیست و پنجمین نمایشگاه دستاوردهای پژوهش و فناوری و فن بازار در گفت‌وگو با «فرهیختگان»:

بین‌المللی شدن مستلزم تأمین زیرساخت‌هاست

زهرا رضایی دبیر بیست و پنجمین نمایشگاه دستاوردهای پژوهش و فناوری و فن بازار

در بیست و پنجمین نمایشگاه دستاوردهای پژوهش، فناوری و فن بازار بیش از ۵۰ درصد از فناوری‌های ارائه‌شده در سه حوزه الکترونیک و مکترونیک، فناوری اطلاعات و ارتباطات، کشاورزی و امنیت غذایی و بیش از ۳۵ درصد از فناوری‌های حاضر هم از سوی پارک‌های علم و فناوری توسعه‌یافته است. فناوری‌هایی که هر کدام در سطح آماذگی فورانه ۷، ۸ و ۹ قرار داشتند. یکی از مسائل مهم درباره این نمایشگاه، بحث بین‌المللی شدن و حضور مهمانان خارجی است که امیر ملک‌پور، دبیر این دوره از نمایشگاه از بسترسازی برای حرکت به سمت آن می‌گوید. امیر ملک‌پور، دبیر بیست و پنجمین نمایشگاه دستاوردهای پژوهش و فناوری و فن بازار گفت: «نمایشگاه فرصت مناسبی برای افرادی است که صاحب ایده‌ها بوده و یا دستاوردهایی در حوزه پژوهش دارند. یعنی چه پژوهشگران در دانشگاه‌ها و چه فناوران در پارک‌های علم و فناوری و همچنین پژوهشگاه‌های مختلف می‌توانند دستاوردهایشان را در یک فضا عرضه کنند و اولین هدف در نمایشگاه هم ایجاد هم‌افزایی است. یعنی افراد از ظرفیت‌های یکدیگر مطلع شده و می‌توانند مسیرهای همکاری را با یکدیگر تعریف کنند.»

چه خبر از دانشگاه

۴ هزار دانشجوی بین‌المللی در دانشگاه آزاد اصفهان تحصیل می‌کنند

دانشگاه آزاد واحد اصفهان (خوراسگان) در راستای هم‌افزایی فرهنگی و جهاد تبیین میزبان هیئتی بین‌المللی از خبرنگاران، فعالان رسانه‌ای و اعضای سازمان جهانی زنان برای صلح و آزادی (WILPF) بود. این نشست به همت معاونت فرهنگی دانشجویی و بسیج دانشجویی دانشگاه آزاد واحد اصفهان برگزار شد و اعضای هیئت علمی این دانشگاه به گفت‌وگو و بیان نظر خود در باره مسائل روز از جمله حوادث اخیر در سرزمین‌های اشغالی، موضوع زن و حجاب در ایران و غرب، نقش بانوان در جامعه، همکاری‌های بین‌المللی و سایر مسائلی پرداختند. معاون فرهنگی دانشجویی دانشگاه آزاد واحد اصفهان (خوراسگان) در این نشست با اشاره به نقش بانوان در دانشگاه بیان کرد: «دانشگاه بین‌المللی آزاد اصفهان (خوراسگان) پیشرو در آموزش و توسعه فرهنگی و یکی از پنج دانشگاه آزاد برتر کشور میزبان بیش از ۳۲ هزار دانشجوی است که بیش از ۷۰ درصد آن‌ها را بانوان تشکیل می‌دهند. محسن شریعتی اضافه کرد: «دانشگاه آزاد واحد اصفهان (خوراسگان) به معنای واقعی کلمه یک محیط آموزشی بین‌المللی است، چراکه بیش از ۴ هزار دانشجوی بین‌المللی از کشورهای همچون عراق، سوریه و افغانستان در این مرکز مشغول به تحصیل هستند، همچنین تقاضای نام‌های متعدد با دانشگاه‌های برتر مالتزی، این دانشگاه را به یکی از فعال‌ترین مراکز علمی در حوزه تبادل‌ات بین‌المللی تبدیل کرده است.» وی با تأکید بر نقش پررنگ و بویای بانوان در این دانشگاه در تمامی مقاطع تحصیلی

او با بیان اینکه ما در این نمایشگاه حدود ۱۰۰ غرفه داریم و تعداد زیادی محصول در هر کدام از آن‌ها عرضه شده است، افزود: «این نمایشگاه در فضایی حدود ۸ هزار متر مربع برپا شده و فرصت خیلی خوبی برای آشنایی با ظرفیت‌های حوزه پژوهش و فناوری کشور محسوب می‌شود. کمک دیگر این نمایشگاه به حوزه پژوهش آن است که چنین امکانی برای فعالان عرصه پژوهشی فراهم می‌شود که بتوانند حضور راحت‌تری در نمایشگاه داشته باشند. قطعاً برای افراد سخت خواهد بود که بتوانند به صورت انفرادی در چنین نمایشگاه‌هایی حاضر شوند و این امتیاز ویژه‌ای است که در نمایشگاه هفته پژوهش، به فعالان این حوزه داده می‌شود تا بتوانند محصولاتشان را با هزینه ارزان عرضه کنند. دبیر بیست و پنجمین نمایشگاه دستاوردهای پژوهش و فناوری و فن بازار افزود: «حضور در نمایشگاه باعث می‌شود تا فعالان حوزه پژوهش در مسیر درآمدی از طریق اقتصاد دانش بنیان قرار بگیرند. همچنین با توجه به عنوان نمایشگاه، باید عنوان کرد که بخش فن بازار آن دقیقاً وظیفه تبادل فناوری بین عرضه‌کننده و استفاده‌کننده را برعهده دارد. تصور می‌کنم با توجه به نوع محصولاتی که امسال عرضه شده، این بخش یعنی تجاری‌سازی فناوری و محصولاتی که قابلیت مبادله شدن بین عرضه‌کننده و استفاده‌کننده از فناوری را دارند، پررنگ‌تر از سال‌های قبل باشد. ملک‌پور با تقسیم‌بندی نمایشگاه هفته

پژوهش به ۳ فاز تصریح کرد: «فاز اول مربوط به قبل از برگزاری نمایشگاه و آماده‌سازی دستاوردها خواهد بود. فاز دوم مربوط به حضور پژوهشگران و ارتباط‌گیری با بخش‌های مختلف است و فاز سوم هم که مربوط به بعد از نمایشگاه می‌شود، مربوط به عقد قراردادهای است که عمده قراردادهای هم در این فاز صورت می‌گیرد با توجه به سطح عملیاتی که در این نمایشگاه صورت می‌گیرد و ارتباطاتی که برقرار شده پیش‌بینی آن است که عدد خوبی را در این زمینه داشته باشیم.» او درباره بین‌المللی شدن این نمایشگاه بیان داشت: «ایده‌آل‌ترین حالت آن است که این نمایشگاه جنبه بین‌المللی به خودش بگیرد. البته سال‌های زیادی هم این اتفاق افتاده که ما مهمان خارجی داشته باشیم؛ اما اینکه نمایشگاه را به یک نمایشگاه بین‌المللی تبدیل کنیم، مستلزم فراهم‌سازی برخی زیرساخت‌ها است. یعنی باید پیش‌رویدادهایی در این زمینه داشته باشیم تا بتوانیم به این سمت حرکت کنیم. البته ظرفیت بین‌المللی شدن نمایشگاه به لحاظ تکنولوژی و علمی وجود دارد، اما نیازمند پیش‌رویدادهای هستیم که برای دوره‌های بعدی جدی گرفته شود.» دبیر بیست و پنجمین نمایشگاه دستاوردهای پژوهش و فناوری و فن بازار خاطر نشان کرد: «موضوع بین‌المللی شدن نمایشگاه در طول ۲۴ دوره گذشته دنبال شده اما واقعیت آن است که ظرفیت این نمایشگاه از اتفاقاتی که امروز در این حوزه رخ داده، بسیار بالاتر است.»

دانشگاه چگونه می‌تواند به نارتازاری انرژی کمک کند؟

عباس جعفری دستبانی، رئیس مرکز تحقیقات انرژی و محیط زیست دانشگاه آزاد واحد شهرکرد در نشست هم‌اندیشی و انتقال تجربیات مهندسان عمران، برق، معماری و مکانیک که به منظور عملیاتی کردن بهینه‌سازی انرژی در ساختمان‌های مناطق سردسیر در این واحد دانشگاهی برگزار شد، اظهار کرد: «کنترل نارتازاری انرژی در کشورها به ویژه در کشورهایی در حال توسعه و کشورهای با منابع محدود، موضوعی حیاتی است.» وی افزود: «یکی از مشکلات فعلی کشور نارتازاری انرژی بوده که دانشگاه آزاد با رسالت علمی و پژوهشی خود به دنبال حل این معضل است. با راه‌اندازی دو نیروگاه ۵ مگاواتی در واحدهای دانشگاه آزاد شهرکرد و بروجن بخش کوچک‌تری از نارتازاری انرژی در کشور مرتفع می‌شود.» رئیس مرکز تحقیقات انرژی و محیط زیست دانشگاه آزاد شهرکرد اضافه کرد: «این نیروگاه‌ها متصل به شبکه‌اند و از مزیت بلاگشت سرمایه در ۱۸ تا ۳۶ ماه برخوردار بوده و جزء پروژه‌های ارزشمندی‌اند که با در نظر گرفتن منافع دانشگاه به دولت در کنترل مصرف انرژی کمک‌شایانی می‌کنند.» جعفری دستبانی بیان کرد: «تنوع منابع انرژی، بهینه‌سازی مصرف انرژی، مدیریت بار، سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌ها، توسعه فناوری‌های نوین، شوقی به سرمایه‌گذاری خصوصی، آموزش و آگاهی‌رسانی، سیاست‌های حمایتی و تشویقی، توسعه شبکه‌های هوشمند و همکاری‌های بین‌المللی، راهکارهایی‌اند که می‌تواند به کنترل نارتازاری انرژی کمک کند و موجب توسعه پایدار و امنیت انرژی در کشور شود.»

غول‌های GenAI برای ۲۰۲۵ چه در چنته دارند؟

علی محمودی دبیر بیست و پنجمین نمایشگاه دستاوردهای پژوهش و فناوری و فن بازار

این امری مرسوم است که شرکت‌های بزرگ، حوالی سال‌نواز محصولات جدید خود رونمایی کنند تا هم به سهامدارانشان نشان دهند برای سال جدید بیکار نیستند و هم به مشتریان نشان دهند همچنان در حال پیشرفت در حوزه خودند. با این حال و علی‌رغم اینکه سال جاری میلادی برای هوش مصنوعی سال خوبی بود، اما ظاهراً خوب بودن پیشرفت‌ها لزوماً به معنای با کیفیت بودن عرضه‌های شرکت‌ها در این ایام نبوده. کسب‌وکارهای حوزه فناوری که اخیراً از محصولات جدید خود برده برداشته‌اند، این موضوع را بهتر درک می‌کنند. علی‌رغم آنکه مشخصاً درک کردن برولع مالی آن‌ها محدودیت نمی‌گذارد، ولی سبب بهبود محصولاتشان در سال جدید خواهد شد. به گزارش اکونومیست، تعطیلات ۱۲ روزه کریسمس قرار است از ۲۵ دسامبر آغاز شود. اما این تقویم در دنیای هوش مصنوعی جایی ندارد. از ۵ دسامبر، شرکت OpenAI، سازنده چت‌جی‌پی‌تی، موجی از عرضه محصولات را آغاز کرد. این موج شامل عرضه کامل سورا (Sora) ابزار تولید ویدئوی این شرکت و کانواس (Canvas) ابزار نوشتار و کدنویسی آن بود. گوگل نیز از این رقابت عقب‌نماند و دست به کار شد. در ۱۱ دسامبر، این شرکت مدل جدید هوش مصنوعی مولد خود را با نام جینیما ۲ (Gemini ۲) عرضه کرد و نمونه‌های پیشرفته‌ای از دو محصول هوش مصنوعی که توسط این مدل تیرو می‌گیرند، به نام‌های آسترا (Astra) و مریتر (Mariner) را عرضه کرد. این ابزارها قادر به انجام وظایف به‌نمایدگی از کاربراند که در صنعت به آن «هوش مصنوعی عامل» یا «agentic AI» گفته می‌شود. نکته قابل توجه در هر دو رونمایی انجام‌شده، برجستگی محصولات نسبت به مدل‌ها بود. در حالی که دانشمندی که روی مدل‌های زبان بزرگ کار می‌کنند به‌دنبال گسترش مرزهای جدیدی برای هوشند، توسعه‌دهندگان تحت‌فشارند تا محصولات هوشمندی را عرضه کنند که نشان دهند برای این نوآوری‌ها بازاری هم وجود دارد. توسعه محصولات هوش مصنوعی مولد با دشواری‌های بسیاری همراه است. توسعه‌دهندگان محصولات معمولاً کار خود را با نیازهای مصرف‌کننده آغاز می‌کنند اما هوش مصنوعی مولد به قدری سریع پیشرفت می‌کند که فناوری، محصول را تعریف می‌کند. کوین ویل، مدیر ارشد محصولات OpenAI می‌گوید: «معمولاً می‌گویند مثل چکش دنبال میخ نباشید. اما هر دو ماه، رایانه‌ها کاری می‌توانند انجام دهند که پیش از این هرگز برای ما ممکن نبود.» با این حال عرضه‌های اخیر با مشکلاتی همراه بوده است. شرکت OpenAI مجبور شد دسترسی به سورا را مدت کوتاهی پس از عرضه آن به مشتریان چت‌جی‌پی‌تی متوقف کند، زیرا طبق گفته سم آلتمن، مدیرعامل شرکت تقاضای بیش از حد انتظار بود. کسانی که به آن دسترسی پیدا کردند، حتی اگر تحت‌تأثیر قرار گرفته باشند هم متوجه شده‌اند مشکلات نسخه نمایشی قبلی همچنان باقی است. یکی از بارزترین مشکلات دشواری ابزار در نمایش واقع‌گرایانه حرکات پیچیده بود. مازکیز برنلی، منتقد حوزه فناوری اشاره کرد سورا تقریباً در نمایش هر چیزی که روی چهار پا راه می‌رود «دچار مشکل» می‌شود. برخی اشیای نیز به صورت تصادفی ناپدید می‌شدند. عوامل گوگل هم بی‌عیب و نقص نبودند. استسرنا که در حال حاضر تنها در دسترس گروه

کوچکی از «آزمایش‌کنندگان معتمد» است، می‌تواند آنچه را که از طریق دوربین تلفن مشاهده می‌کند در چندین زبان توضیح دهد، همچنین به سایت‌های گوگل مانند موتور جست‌وجو و نقشه آن دسترسی دارد. در یک نسخه نمایشی که شامل گرفتن ویدئویی از نقاشی‌های معروف بود، درباره آن‌ها اطلاعات دقیقی ارائه داد، اما زمانی که از او خواسته شد نام شهری را که بیشتر نسخه‌های اصلی نقاشی‌ها در آن نمایش داده می‌شوند بگوید، سردرگم شد. مریتر، نمونه اولیه دیگر گوگل می‌تواند وظایفی مانند پر کردن سبده خرید در یک سوپرمارکت آنلاین را از طریق مرورگر انجام دهد، اما قادر به تکمیل فرایند خرید نیست. دره‌سیکون انتظارات بسیاری از هوش مصنوعی مولد عامل دارد. به گفته الکس وانگ از شرکت داده‌های هوش مصنوعی Scale، استفاده از عوامل برای «انجام کارها» به‌جای صرفاً چت کردن می‌تواند یکی از دستاوردهای بزرگ فناوری در سال ۲۰۲۵ باشد. این امید در حال حاضر باعث تقویت قیمت سهام غول‌های نرم‌افزاری مانند Salesforce شده است. این شرکت اعلام کرد در ماه اکتبر و تنها یک هفته پس از عرضه عامل هوش مصنوعی معتمد محل کار خود، Agentforce، با بیش از ۲۰۰ مشتری قرارداد بسته است. مایکروسافت، رقیب بزرگ‌تر آن نیز مجموعه‌ای از عوامل هوش مصنوعی را عرضه کرده است. با این حال چندین عامل باعث شده‌اند ایجاد عوامل هوش مصنوعی سخت‌تر از چت‌بات‌ها باشد. یکی از این عوامل، داده است. برخلاف چت‌بات‌ها که اطلاعات را از وب استخراج می‌کنند تا به‌سوالات پاسخ دهند، عوامل نیازمند داده‌هایی درباره نحوه انجام وظایفند از جمله ترتیب اقدامات و دلایل پشت آن‌ها. برای وظایف روتین مانند پردازش یک سفارش مشتری، این ممکن است ساده باشد. اما در بسیاری از موارد، یافتن داده‌های کافی برای آموزش این ابزارها دشوار خواهد بود. مشکل دوم، اعتماد است. بررسی اینکه آیا یک چت‌بات پاسخ درست یا غلط داده است، معمولاً آسان است. اما تعیین اینکه آیا یک عامل هوش مصنوعی بهترین رستوران یا تعطیلات ممکن را در محدوده بودجه شما رزرو کرده، ممکن است دشوارتر باشد. گوگل به‌طور عمدی مانع از خروج کردن پول توسط عامل مریتر می‌شود تا از بروز اشتباهات جلوگیری کند. کاربران نیز ممکن است از ارائه اطلاعات حساس مانند تاریخچه خریدشان - که ممکن است برای عملکرد صحیح ابزارها مورد نیاز باشد - امتناع کنند. مشکل سوم، هزینه است. برای اینکه عوامل هوش مصنوعی بتوانند به‌جای کاربران استدلال و برنامه‌ریزی و مشکلات را حل کنند، نیازمند دسترسی به مدل‌هایی‌اند که قادر به مدیریت وظایف پیچیده‌باشند. این عوامل همچنین نیازمند تأخیر پایین و توانایی تعامل با ابزارهای دیگر مانند مرورگر و بنده و به‌حفاظه زیادی برای ارائه خدمات شخصی‌شده به کاربران نیاز دارند. همه این‌ها پیچیده و پرهزینه است و برای اجاره قدرت محاسباتی زیادی نیاز دارد. فشارهای مالی تازه در حال آشکار شدنند. در ۵ دسامبر، OpenAI نسخه‌ای «حرفه‌ای» از چت‌جی‌پی‌تی را با دسترسی نامحدود به تمام ویژگی‌های جدید آن به قیمت ۲۰۰ دلار در ماه عرضه کرد، یعنی ۱۰ برابر قیمت اشتراک پایه آن. مالک گوگل، شرکت آلفابت نیز به اندازه نجاشی ثروتمند است و می‌تواند سخاوت بیشتری نشان دهد. با این حال، اگر هوش مصنوعی مولد عامل بتواند انتظارات را برآورده کند، کاربران ممکن است آن را لایق هزینه اضافی بدانند.